

הדורות עדות במופתים שלא ישתכחו ולא יהיה פתחון פה לכופר להכחיש אמונת האלוקים".

יהודי חי על אמונה. מה שמחזיק אותנו - זה אמונה. בא חבוקק והעמידן על אחת - וצדיק באמונתו יחיה. וזה מה שנשאר לדור, יסוד אחד שממנו - אי אפשר לצאת. וצדיק באמונתו יחיה. אמונה. אמונה. אמונה.

האמונה שלנו מבוססת המון על יציאת מצרים, וכמו שכתב הרמב"ן עה"פ "אנוכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים". לא כתוב אשר בראתי שמים וארץ, אלא שהוציא אותנו ממצרים.

ולמה באמת? למה לא כתוב אשר בראתי שמים וארץ אלא הוא מסביר שבראית שמים וארץ - אינה מורה על חידוש הבריאה. הם נבראו, וגמרנו. וכמו שמי שבנה את הבנין הזה ויתכן והוא כבר לא בין החיים... הוא בנה, והבנין נשאר.

אבל ביציאת מצרים הקב"ה מראה לנו השגחה פרטית בכל רגע ורגע. (ובעז"ה נרחיב בהמשך). וממילא יהודי חי עם מצוות רבות זכר ליציאת מצרים, כמה שיותר להכניס את זה ללב.

בספר החינוך, בטעמי המצוות, הוא כותב, שהאדם צריך להכניס את זה שוב ושוב ולהחדיר זאת בתודעתו, כי אחרי הפעולות נמשכים הלבבות. עוד פעם ועוד פעם ועוד פעם, ולבסוף זה נכנס ללב.

ולכן יציאת מצרים זה היסוד והשורש לאמונה. כל החיים שלנו נעים סביב יציאת מצרים.

המשגיח הגה"צ רבי דן סגל שליט"א, הביא, שכתוב בפרשה: "וכי יגור אתך גר ועשה פסח לה' המול לו כל זכר, ואז יקרב לעשותו והיה כאזרח הארץ". וברש"י, ועשה פסח. "יכול כל המתגייר יעשה פסח מיד? תלמוד לומר, והיה כאזרח הארץ. מה אזרח ב"ד אף גר ב"ד". והקשה: הרי לא מצאנו כן בשאר המצוות, שיכול מיד כשהגר מתגייר שיתחייב באיזו מצוה מסויימת. למה רק בקרבן פסח היתה כזו הוה אמינא שהוא יתחייב בזה מיד, וצריך גזיה"כ מיוחדת ללמד שהוא כאזרח הארץ?

התשובה היא: כי היסוד של אמונה - זה יציאת מצרים, לכן היתה הו"א, שכל גר שמתגייר, הדבר הראשון שהוא יעשה - זה קרבן פסח. קודם כל - בא תתחבר ליציאת מצרים, כי זה הבסיס.

מספרים, שהמשגיח של "קול תורה" ביקש פעם ברכה מהמשגיח ר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, ואמר לו, **אם תהיה לך שייכות ליציאת מצרים - תהיה לך שייכות להכל! זה הבסיס.** על זה אנחנו בונים.

"אנוכי ה' אלוקיך". אמר לי פעם הדוד ר' אליהו מישקובסקי זצ"ל בשם הנצי"ב: 'אנוכי' - זה מלשון 'אנך בנין'. כאשר רוצים לבנות בנין, רוצים לראות שהכל ישר, ועל זה אפשר להעמיד את היסודות. כי אם חלילה היסודות עקומים - אח"כ כל הבנין בסכנת נפילה. וממילא, ה"אנוכי" - האנך בנין שלי, הפלס המראה על יושר היסוד שעליו אני בונה, מהו?... "ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים". זהו היסוד וזהו הבנין.

חטוף חטוף, חטוף ואכול!

כתוב בפסוק, "אדם ביקר ולא יבין נמשל כבהמות נדמו". (תהילים מט, כג) מה פירוש הפסוק?

מביא בספר "אוצרותיהם אמלא" בשם המשגיח ר' גדליה אייזמן זצ"ל, שהוא אמר פעם להגאון ר' שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, משל, למה הדבר דומה? למלך אחד, שהגיע יום הולדתו. וכידוע, שאצל מלכי הגויים, יום הולדת זה עניין גדול. הם עושים מזה טקס שלם. ובאותו היום הם היו עושים הרבה טובות, ברוסיה היו משחררים הרבה אסירים, וכל מדינה ומדינה כמנהגה. והיה כטוב לב המלך ביין, אותו המלך, פתח את ארמון האוצרות שלו, ואמר: כל הרוצה יבא ויטול! מי שרוצה - יבא ויקח מה שהוא רוצה!! היו שמה אוצרות ששווי של מליונים ומאות אלפים!!!

החיים מסתובבים סביב קדושה

סיפר הגאון ר' זאב ברלין שליט"א ראש ישיבת גאון יעקב (חתנו של מרן רה"י זיע"א) בשם שכנו הרב סלומון, נכד של הגאון ר' משה לנדינסקי זצ"ל (ראש ישיבת ראדין).

הוא אמר, שר' משה לנדינסקי אמר פעם בשם החפץ חיים, על המשנה הראשונה בברכות: כתוב, מאימתי קוראין את שמע בערבית? משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן. וכי אם נשאל: מתי הכהנים נכנסין לאכול בתרומתן? תבא התשובה - ממתי שקוראין את שמע בערבית...

והפליאה עצומה: שאלנו מתי קוראים את שמע, אז מה אתה תולה את זה בזמן אחר, זה עדיין לא מיישב לי את השאלה...! מהו בכל זאת הזמן.

אלא, אמר הגר"מ לנדינסקי בשם הח"ח, משל למה הדבר דומה? לאדם שהוצרך לנסוע ברכבת. אז הוא התכוון כבר יום קודם לכן, ושאל מישוהו בבית הכנסת - מתי הרכבת נוסעת מחר? הוא אמר לו בשעה תשע בבוקר. הוא שאל עוד מישוהו, והוא אמר לו - שעה אחרי שגומרים תפילת שחרית.

מה ההבדל בין שניהם? הוא אומר, אצל הראשון - החיים מסתובבים סביב השעון. אך אצל השני - החיים מסתובבים סביב התפילה, וסביב הבית מדרש וסביב הקדושה. זה עולם אחר בכלל.

כך מתחילה המשנה הראשונה. היא מלמדת אותנו איפה יהודי צריך לחיות. כל הראש שלנו מונח בקדושה. וכשאתה רוצה לדעת גדרים במצוה מסויימת, תאמוד זאת על פי מצוה דומה ולפי זה תתנהג. אמנם אח"כ תברר גם מתי זה, אבל הראש שלך עובד סביב המצוה. שעה אחרי תפילת שחרית...! כאשר היו רוצים לדבר עם הדוד ע"ה (ראש ישיבת כפר חסידים) על איזה מאורע שקרה בשנה מסויימת. אם היו אומרים לו שנת תשל"ח או תשל"ט, הוא לא היה מבין מה אתה מדבר איתו... הוא היה שואל, מה אתה מתכוין? כשלמדו חורף כתובות? חורף יבמות? או קיץ קידושים? זה מה שדיבר איתו!

שמעתי מכמה אנשים שלמדו בישיבה קטנה "נחלת דוד", שסיפרו על המגיד שיעור, הגאון ר' יששכר איינסבכר. הוא היה הולך רגלית מביתו עד הישיבה, בכפר אברהם. וכששאלו אותו כמה זמן לוקח לו הדרך? היה משיב, שמונה עשרה פרקי משניות...! הוא בכלל לא הסתכל על השעון. הוא היה משנן משניות בע"פ כל הדרך, והוא היה מודד את הזמן לפי הפרקי משניות שהוא היה מספיק ללמוד בדרך.

מסופר בספר על מרן הרה"י ר' מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל, שבאחד מימי ראשון, הוא פתח את השיעור - אתמול הזכרנו כך וכך. ומיד הוא תיקן את עצמו... אוי... מה זה אתמול, וכי זה יום רגיל רק שזה היה אתמול?!... **בשבת** דיברנו! למדנו!... יהודי שהראש שלו סביב קדושה - כך הוא חי.

וסיפר ר' מיכל יהודה, שהיה אחד מן המשכילים שהוא היה תלמיד חכם גדול מאד, והיה מאד קשה לעמוד על טיבו. הבית שלו היה נראה רגיל, ממש כמו בית של תורה. אז שלחו מישוהו לרגל אחריו ולראות אם הוא באמת משכיל, או שהוא יהודי ת"ח כשר. ומאיפה ידעו שהוא משכיל?... הכל היה ממש רגיל...! אך בשבת קדש, בבוקר יום השבת - הוא אמר - בא נאכל "ארוחת בוקר".

זהו זה... נגמר הכל. בשבת אוכלים ארוחת בוקר?!...! מי אוכל בשבת ארוחת בוקר?... בשבת אוכלים **"סעודה של שבת"**! ואכן לאחמ"כ נודע הדבר. שהוא היה משכיל גדול.

יסוד האמונה - יציאת מצרים

ידועים ומפורסמים בשער בת רבים דברי הרמב"ן בסוף פרשת בא. הרמב"ן אומר שכל החיים שלנו התורניים נעים סביב יציאת מצרים. וכלשונו: "וכן כל כיוצא בהן מצוות רבות זכר ליציאת מצרים. והכל להיות לנו בכל

- הם נשארים רעבים... מי שלא טרחה בערב שבת - מה יאכל בשבת?...

בין אדם לחבירו

בסלבודקא ואצל המשגיח זצ"ל טיפחו את האדם ביקר' של השני. חותני ע"ה, כשהוא התחתן - המשגיח, בא לבקר אותו בשבת, מיד אחרי שהוא התחתן, יחד עם הרבנית צביה ע"ה. הוא מסתכל עליו בשעת האוכל ושואל אותו בפליאה, הצקל! אין לך חלאט?! אין לך חלוק? הוא עונה, לו, לא. מאיפה יש לי כסף לקנות חלוק?... כבר למחרת, ביום ראשון, שלח לו המשגיח מעטפה עם כסף בשביל לקנות חלוק.

ר' ירוחם מאד התפעל מהחינוך של הסבא מסלבודקא. הוא סיפר, שכאשר היו מאורעות תרפ"ט בחברון, הערבים ימח שמם רצחו הרבה בחורי ישיבה, ואחר כך הם עברו לראות מי מת ומי עוד נשאר חי.

מה עשו הבחורים של חברון? הם עוד היו ברגעים האחרונים לחייהם, ובכחות האחרונים הם נשכבו על בחורים החיים בשביל שייטוף עליהם הרבה הרבה דם, וכך הערבים יהיו בטוחים שהם כבר מתו, והם יעזבו אותם. וככה הם הצילו כמה וכמה נפשות!

אמר ר' ירוחם בהתרגשות: תראו מה זה... ברגעים האחרונים של החיים! על מה יש לי עוד לחשוב??? איך אני יכול לעזור לשני! בדם שלי... בדמיך חיי!... בדם שלך - החבר שלך יחיה...

וזהו ואעבור עלייך ואראך מתבוססת בדמיך, ואומר לך בדמיך חיי!

על כל פנים, זה דברים פשוטים, ועלינו לדעת - חטוף ואכול, חטוף ושתי. כי עוד מעט יהיה מאוחר...

אדם ביקר - אתה נכבד!

הג"ר יעקב גלינסקי אמר פעם לסטייפלער, שהרבה פעמים קורה, שהוא דורש דרשות חיוק, אך הוא מרגיש שחסר לו את המכוש האחרון. את המכה בפטיש. איך לסיים... הסטייפלער אמר לו את דבריו, והמסר שהוא אמר לו, תסביר להם שהקב"ה נתן לכולנו הזדמנות ועוד הזדמנות, גילגול ועוד גילגול, ולמה? כי הוא אוהב את הבריות והוא רוצה שכולם יזכו. אם לא זכית בגלגול הזה - אולי תזכה בגלגול הבא. ואם לא, אז עוד גלגול ועוד גלגול.

היום - אנחנו כבר הגלגולים האחרונים. מפה - כבר לא חוזרים שוב לעולם הזה. איך שייצאת מפה - זה לנצח נצחים! ומה הכי מתאים?... חטוף ואכול! אדם ביקר, ולא יבין. בהמה - יש לה את האוכל שלה והיא לא יודעת שום דבר אחר.

אך אדם ביקר! אתה חשוב, נכבד, נתנו לך תחליף. נשמה שנתת בי - טהורה היא! בראו אותי לאיזו מטרה, רוצים שאני יזכה בחיי נצח, שכל רגע בעולם הבא שווה יותר מכל חיי העולם הזה! בא תחטוף, פה, ורק פה תחטוף. המלך נותן לך, הוא פותח לך את כל האוצרות!

ההתבוננות...

הגמרא בעבודה זרה (דף יא, א) מספרת שאונקלוס בר קלונימוס - התגייר. שלח הקיסר גדוד רומאים אחריו, (הוא היה בן אחיו של הקיסר, והיה צריך למלוך תחתיו) משכינהו בקראי, הוא אמר להם פסוקים, והם נתגיירו. חזר הקיסר ושלה גדוד אחר, והזהירם: לא תימרו ליה ולא מידי, לא לדבר איתו מאומה על היהדות והפסוקים.

אמר להם אונקלוס, אני יאמר לכם דבר בעלמא. (לא יידישקייט, ולא סמינר) ניופרא נקט נורא קמי פיפירא. דהיינו יש כאן כמה מיני שררות, וכל שר מוליך את האש לפני השר שגדול ממנו. האפיפיר לדוכס, הדוכס להגמון, וההגמון למלך. אבל המלך בעצמו יקח הנר לפני האנשים?! אמר לו - לא. אמר להם, הקדוש ברוך הוא נקט נורא קמי ישראל דכתיב, וה' הולך לפניהם יומם. ונתגיירו כולם. חזר הקיסר ושלה גדוד נוסף והזהירם, אל תדברו אתו כלום! גם לא במילי דעלמא... הוא יצא מהבית והניח ידו על המזוזה. שאלו אותו מה זה (אולי פחדו מכשול) אמר להם, מנהגו של עולם - מלך בשר ודם יושב מכפנים ועבדיו משמרים אותו מבחוץ, ואילו הקב"ה - עבדיו מכפנים והוא משמרן מבחוץ שנאמר: ה' ישמור צאתך ובוואך מעתה ועד עולם. נתגיירו כולם. והקיסר כבר התייאש, ויותר לא שלח אחריו.

אמר על הזה הגאון ר' חיים קמיל: **קצת מחשבה... הרי כולנו גם כן קוראים את הפסוקים הנ"ל. איך אנחנו מתקדמים עם זה? האם השתנינו באמת? או שאנחנו קוראים, ועוברים הלאה לסדר היום.**

הגיע לשם אדם עני, עם תרמיל על גבו, וחפש איפה יש איזה לחם מעופש, מה שהוא רגיל לאכול תמיד... חיפש חיפש, ומשלא מצא - הוא יצא מאוכזב ושב לביתו... באו אליו אחר כך ואמרו לו, שוטה שבעולם! והלא בפריט אחד שהיית לוקח משם היית יכול לאכול עד סוף חייך! ובפריט השני - גם לכל המשפחה שלך גם יחד!

אדם ביקר... הקדוש ברוך הוא ברא אותך והכניס אותך לתוך בית האוצרות. לבית גנזיו. אתה יכול לחטוף פה כל רגע! נצח נצחים אוצרות של מליארדים. לא מליונים, מליארדים!!!

ואדם ביקר, היקרות של הבן אדם, והנכבדות... והוא לא מבין. אני לא מבין מה רוצים ממני... אני בא, אני מחפש את החתיכת לחם שלי, את התענוגות, וכשאני לא מוצא - אני מאוכזב. האוכל לא כ"כ טעים, זה לא שווה...

נמשל כבהמות נדמו. אתה חי חיים של בהמה! אתה יודע מה אתה יכול לחטוף?! אתה יודע כמה אתה יכול להשיג?! אתה יודע מה זה כשהאוצרות פתוחות?!...

סיפר הגאון ר' יעקב גלינסקי זצ"ל, שכאשר הוא הגיע לביאליסטוק, שלחו אותו (ר' אברהם יפה'ן זצ"ל) קודם כל להתבודדות באיזה בית כנסת. וכאשר הוא הגיע לשם הוא שמע קול שלומד בכזו נעימות... חוזר על מאמר חז"ל שוב ושוב, הגמרא בעירובין (נד, א): שינא, שינא, חטוף ואכול, חטוף, חטוף ושתי... דעלמא דאזלינן מיניה - כהילולא דמי!...

כולנו יודעים, שבחנותה, באולמות יש את האוכל הכי טעים ואת השפע הכי גדול. גם אצל אנשים שהם בדר"כ אנשים פשוטים ולא מבזבזים כסף, אבל בחתונות - יש את השפע הכי גדול, והכל ערוך ומוגש בצורה מכובדת ויפה. אבל יש כאלו שישבו ופטפו עם החבר שלהם, עד שהמלצר כבר הגיע והוריד את האוכל - והוא נשאר בלי כלום.

חטוף ואכול! האי עלמא כבי הילולא. הוא כמו חתונה, יש לך הכל, ובשפע, אבל זה נגמר בסוף.... יש לך כמה שעות - תחטוף!!! אם שפפסת, דיברת, או בזבזת את הזמן - אתה חוזר הביתה כלעומת שבאת. חוזר ללחם היבש שלך...

האי עלמא כבי הילולא דמי. יש לנו שנים קצובות, ואחרי זה הכל נגמר. ומה זה בי הילולא? אוצרות... כמה אפשר, חטוף! עוד מצוה, עוד מצוה, עוד דף גמרא, עוד קדושה, תחטוף תחטוף תחטוף!!! אחרי זה - נגמרה החתונה... אחרי מאה ועשרים - גמרנו... כן הספקת לאכול או לא הספקת... אתה יכול להישאר רעב. מי שלא טרחה בערב שבת, מה יאכל בשבת?... אין לך כבר.

החשיבות של בן תורה

השבוע, היה היארצייט של מרן המשגיח ר' מאיר חדש זצ"ל. וזו היתה העבודה של סלבודקא, על האדם ביקר. כל עבודתם היתה על גדלות האדם. (אגב, גם בספר של הרב וולבה על ר' ירוחם הוא קורא לו האדם ביקר). בא תבין כמה אתה גדול, בא תבין כמה נתנו לך אפשרות לגדול.

ומה שהקפידו שם על בגדים נאים ומסודרים, זה נכון. אך המטרה היתה בשביל לתת חשיבות וכבוד לבני תורה. התקופה היתה תקופה קשה, רוחות ההשכלה נשבו בעוז, יראי חטא נמאסו, ולזלו בבני תורה, לא ידעו להעריך אותם כראוי, היה קשה מאד למצא שידוך לבן תורה, זה לא כמו היום.

אז נתנו להם חשיבות וכמו שאחז"ל דקרי למאני מכבודותא. ואחרי הפעולות נמשכות הלבבות. להתחיל לחוש ולהרגיש את האדם ביקר אני בן תורה!!! ובאמת בעולם הישיבות - מאד הקפידו ללכת עם כובע וחליפה גם ברחוב. אמת! ולמה? כל אחד מבין שרמטכ"ל לא יוצא בלי המדים שלו, וכל אדם חשוב עם הבגדים המסמלים את חשיבותו.

אני לא כמו כולם. מלך יוצא בבגדי מלכותו. וזה מה שהיה אצל המשגיח רבי מאיר. אדם ביקר. תבין כמה אתה גדול, תבין כמה אתה חשוב. ונחזור ונספר, שכאשר למדנו בישיבה, היא היתה סמוכה לשכונת 'גאולה' בירושלים, מלבד סימטא קצרה של בתים ספורים.

ופעם פגש המשגיח רבי מאיר, את א' מגדולי ראשי הישיבות בדורינו שלמד אז בישיבה, בבחרותו, והוא הלך ללא הכובע והחליפה בסימטא. אמר לו המשגיח בחיבה: אתה נמצא בבית מרחץ?!... ככה לא הולכים, אדם ביקר!... אבל אם יש כאלו שמזלזלים בעצמם, ומרשים לעצמם להיות כמו אנשי רחוב, אז ממילא ולא יבין... אין להם חטוף, אין להם אוכל, ואין להם שתי, ואחרי זה

קצת להתבונן! הגמרא בברכות (ז, ב) אומרת אבירי לב - אלו בני מתא מחסיא דקא חזו יקרא דאורייתא תרי זמני בשתא ולא קמגייר גיורא מינייהו. ותוספות שם אומרים בשם ספר העיתים, שהם ראו עמוד של אש שיוורד מן השמים! עמוד האש ירד בכלה דאלול ובכלה דאדר...! ולא איגייר גיורא מינייהו.

אם לא מתבוננים - אתה יכול לראות את הדברים הכי גדולים, אבל זה לא מדבר אליך כלום. רק טיפה להתבונן. יציאת מצרים ממלאת אותנו באמונה מכף רגל ועד ראש. אמונה אמונה ואמונה!

סיפר הגאון רבי יחיאל וילנסקי זצ"ל - אב"ד תל אביב על הגאון ר' אהרן בקשט זצ"ל שהיה רב בלומז'ה. ובלילות שבת בחורף, שבת היתה נכנסת מאד מוקדם, והבחורים בלומז'ה היו הולכים לביתו ודברו אתו בלימוד ובמוסר. (הוא היה אחד מגדולי התורה של הדור). פעם אחת הם באו לביתו, ומצאו אותו הולך מוטד מקיר לקיר ומדבר לעצמו: אני לא מבין...מה פרעה חשב? הוא קיבל עוד מכה, ועוד מכה, מה הוא חשב???... אז הם ניסו להגיד לו כל מיני הסברים. שלא נתקבלו על הדעת ור' אהרן לא נחה דעתו, מה הוא חשב? הרי הוא לא היה כזה טפש...! א' הבחורים שכבר פקעה סבלנותו, אמר לו, נו... שהרב יגיד לנו!

אה... אמר ר' אהרן. אם הוא היה חושב זה היה טוב. הבעיה היא שהוא לא חשב...!

אם לא חושבים ולא מתבוננים - אז נופלים כסומא בארובה.

כל אלו שהתבוננו ביציאת מצרים הם הגיעו לדרגות של ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי הכהן. הם ראו מראות אלוקים! האמונה של יציאת מצרים, ויאמינו בה' ובמשה עבדו, האמונה ההיא רוממה בני אדם עד כדי כך שזכו לראות את מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי. ומאיך גיטא, כאשר בן אדם לא רוצה להתבונן, אז הוא נופל ונופל ונופל.

אין גבולות ליהודי

יש לימוד מעניין בפרשה שלנו, והרחיב בזה הגאון ר' מיכל פיינשטיין: כאשר משה בא להתרות על מכת בכורות פרעה אמר לו - "לך מעלי. השמר לך אל תוסף ראות פני, כי ביום ראותך פני - תמות". ויאמר משה - "כן דברתי לא אוסיף עוד ראות פניך".

מה היה פה הויכוח? מסביר התרגום יונתן בן עוזיאל, פרעה אמר "איזדהר לך לא תוסיף למחמי סבר אפי וכו' ארום ביומא דאת חמי סבר אפי יתקוף רוגזי בך ואמסור יתך ביד בני נשא אילין דהוו תבעין נפשך למיסב יתה". פרעה אמר למשה, אני - לא יהרוג אותך, אבל אני ימסור אותך בידי דתן ואבירם, והם רוצים להרגל! אמר לו משה - יפה דברתי! כי כאשר ישבתי במדין איתאמר לי במימר מן קדם ה' דגובריא דבעו למיקטלי נחתו מנכסיהון והינון חשיבין כמתיא. הקב"ה אמר לי כבר כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך. אין לי מה לפחד.

אומר הגאון ר' מיכל פיינשטיין דבר נורא: פרעה כבר מבין. פרעה מפחד להתחיל עם משה רבינו. הוא כבר עשה לו יותר מידי מופתים... אז הוא שולח את דתן ואבירם, הם כן מסוגלים. זה הרי נורא נורא! אומר ר' מיכל. הרי הם גם היו שם, וראו את המופתים הגדולים, ואת הכל. ולמרות הכל, אם משה היה בידיהם - הם היו הורגים אותו. ולמה? כי כאשר יהודים נופלים הם נופלים עד התהום. הם עוד יותר גרוועים מהגוי! הגוי עוד מפחד, והם לא.

כך היה גם במציאות ברוסיה, כאשר החלו הקומוניסטים, היתה שם מחלקה יהודית, (שעבדו שם יהודים) קראו לזה יבסקיציה. הם עשו צרות לידישקייט עוד יותר מהקומוניסטים!

וכן בגרמניה, כל זמן שהיתה שליטה לרפורמים (עד שהתחיל ר' שמשון רפאל הירש להפריד את הקהילות) - הם עשו צרות וסגרו מקוואות!

ולמה? מה מפריע לרפורמי שיהודי הולך למקוה?... זה כמו שהיום מפריע לממשלת הרשעה שיש טלפון כשר. מה זה מפריע לך, מה איכפת לך???

אלא, אומר ר' מיכל - כשהם יורדים - הם יורדים עד לתהום. אין גבולות! דתן ואבירם ראו את כל המופתים כמו כל עם ישראל. מי שזכה התרומם לגבהים וראה מה שלא ראה יחזקאל הנביא. אך מי שלא זכה - הוא עוד יותר גרווע מהגוי!!! הגוי עוד מפחד להתחיל עם היהודים. והם לא מפחדים. אדם לא מודע לאן הוא מסוגל להגיע. מצד אחד - הוא יכול

להתרומם לשמי רום. אך מצד שני - הוא יכול לרדת עד שאול תחתית. כשאתם עולים - אתה עולים עד לרקיע, וכשאתם יורדים - אתם יורדים עד לתהום. אין גבולות ליהודי.

רבי יהודה הלוי אומר: כידוע, יש דרגות בבריאה. דומם, צומח, חי, מדבר - מוסיף רבי יהודה הלוי - יהודי. והסביר ר' יהודה הלוי: מה קורה כאשר יהודי הוא לא מתנהג כמו יהודי, האם הוא נשאר בדרגת מדבר, רק שהוא גוי?! הרי בעל חי, כאשר הוא לא בעל חי - וכי הוא הופך להיות צומח?! לא. וגם לא דומם, הוא הופך לנבילה.

ולמה? כי כל דבר יש לו את המעלה המיוחדת שלו רק כשהוא נמצא במעלה שלו. אך אם הוא יורד מהמעלה שלו - הוא לא יורד דרגה, אלא הוא מפסיד את הכל. יהודי - אם הוא לא יהודי הוא גרווע עוד יותר מהגוי. הגוי לא חייב יותר, אבל יהודי כאשר הוא לא מתנהג כמו יהודי - הוא מאבד את הכל. הבאנו פה דבר מהיום: ידוע, שמרן הרה"י ר' גרשון אידלשטיין שליט"א, אוזו מאד בדור שלנו ללכת עם הבחורים בעדינות ובמשנה זהירות. לא באגרסיביות. הדברים ידועים.

יש פה שאלה ששלחו אליו היום משיבת א' אמרי משה' בירושלים: 'ישנה תופעה חדשה וחריגה בישיבתנו הקדושה, שישנם יחידים המרשים לעצמם לדבר בשעת השיחות והועדים, והדבר כרוך בחוסר דרך ארץ בפרהסיא. והדיבורים עמם - מועילים לפרק זמן קצר. האם ניתן על דבר כזה להרחיק כמה ימים מהישיבה למען ישמעו וייראו? תשובת מרן שליט"א: 'הם מזיקים! הם מזיקים! הם לא מתאימים לישיבה. להתרות בהם, ואם זה לא עוזר - אז להרחיק אותם מן הישיבה!!!'

אדם ביקר... אדם ביקר ולא יבין. אתה יכול לפעמים על שטויות (!) ליפול לגמרי, נמשל כבהמות נדמו. בן תורה זה בן תורה...!

הישועה באה מתוך עומק הקושי

אנחנו נמצאים היום במצב של ואנחנו לא נדע מה נעשה. הדבר היחיד הוא - כי אליך עיינו. ההדבקה בנגיף הולכת וגדלה בצורה משמעותית, ומדברים שכבר רוב רובה של המדינה יהיו בפרשה הזו. (אבל מה הם יודעים...)

הגר"ח קמיל מביא, שכתוב במדרש האחרון בפרשת וישב (פח, ז) ולא זכר שר המשקים וגו' אמר לו הקב"ה את שוּכְחוּ ואני לא אשכחהו ה"ד ולא זכר שר המשקים.

דבר אחר: שר המשקים שכחך, ואני לא אשכחך. מי היה מחכה לאברהם ושרה שהיו זקנים שיוולד להם בן? מי מחכה ליעקב שעבר במקלו הירדן שיפרוץ ויעשיר? מי היה מחכה ליוסף שעברו עליו כל הצרות האלו שיהיה מלך? מי היה מחכה למשה שהושלך ליאור שיהיה כמו שנהיה? מי מחכה לרות שהיתה גְּרָה שחזרה למלכות ישראל? מי מחכה לדוד שיהיה מלך עד סוף כל הדורות? מי מחכה ליהויכין שיצא מבית האסורים? מי מחכה לחנניה מישראל ועזריה שיצאו מתוך האש? מי מחכה לישראל בימי המן שיצילם הקב"ה? מי מחכה לגלויות שיהיו לשם ולתהילה? מי מחכה לסוכת דוד הנופלת שיקימנה הקדוש ברוך הוא. שנא' ביום ההוא אקים את סוכת דוד. שיהיו כל העולם אגודת אחת - שנאמר כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד.

אומר ה'יפה תואר': שזוהי ההנהגה של כלל ישראל לאורך כל הדורות. הקדוש ברוך הוא מביא מצב שהכל נסגר מבחוץ ואין כבר למה לחכות ולקוות. וכמו שהיו ישראל במצרים, שהיו רודים בהם ושום תקוה לא נראתה באופק. אין יוצא ואין בא, גם אף א' לא ידע שיעבדו רק מאתים ועשר שנה במקום ארבע מאות. הכל נסגר מכל הכיוונים, ואז - ויצעקו בני ישראל אל ה' אלוקי אבותיהם, והקב"ה הושיע אותם. כך גם היה בקריעת ים סוף, וכך היא ההנהגה לאורך כל הדורות בלי הפסק. כך אומר היפה תואר.

בהקדמה לספר 'דבר הלכה' (על הלכות יחוד) להג"ר אברהם הורביץ זצ"ל, הוא מביא, שכמה וכמה פעמים נתנסינו אני וזוגתי במידת הבטחון, ואמר לנו מרן זללה"ה (החזו"א) שישועת ה' מגיעה ברגע והבן אדם לא רואה שום דבר מסביבו להיעזר, והוא פונה אל הקב"ה ואז הקב"ה עוזר לו. וזה מה שכתוב בסוף מסכת סוטה, ואין לנו על מי להישען - אלא על אבינו שבשמים. זה לא חלק מהיאוש. **זה התקוה!!!** אני מביא אתכם למצב שאין על מי להישען אלא על אבינו שבשמים, ואז תוכלו להינצל!

וכן הוא מביא את הספורנו על הפסוק "ליל שימורים הוא לה". **שהיה מצפה להוציאם**, כי לא עינה מלכו, אבל לא מצא את ישראל מוכנים וראויים לגאולה עד אותה הלילה. **ואותה היה משמר ומצפה** כי חפץ חסד הוא, כאמרם ז"ל שהקב"ה מחשב את הקץ. הקב"ה חיכה ושמר (מלשון ואביו שמר את הדבר) שיהיה זמן ראוי להוציא אותם, וכשהגיע הלילה הזה - מיד הוא הוציא אותם. וכך ההנהגה גם היום. הקדוש ברוך הוא מביא אותנו למצב כזה שאין לנו על מי להסתמך, רק על בורא עולם!!! אתה מסתכל על הבורא עולם, מבקש ממנו, ומתחנן לפניו, ומתבונן מאין יבא עזרי...? עזרי מעם ה'. ואז הקב"ה מושיע אותנו. ובעצם, הקב"ה יכול הכל, והכל בידיים שלו:

הפך לבם לשנא עמו להתנכל בעבודיו. הרי מה פתאום התחילו המצרים עם איזה רעיון חדש, הנה עם בני"ב רב ועצום, הבה נתחכמה לו... **למה??** הפך לבם לשנא עמו. ובאותו הרגע שהמצרים התאבלו על הבכורות - ויתן ה' את חן העם בעיני פרעה ובעיני העם, וישאילום.

ומציירים ע"ז דרך דוגמא: משפחה אשר ל"ע יושבת שבעה. בא שכן ודופק בדלת. כן, מה אתה רוצה? באו אלי אורחים - מספר השכן - יש לך להשאיל לי את מערכת כלי ה'סרביס' שברשותך? כן כן... ברוך הבא! בא, אני יתן לך את ההכי יקר! מה קרה פתאום? הרי אתה באמצע השבעה, אתה מבכה על מכת בכורות...! אבל אצל הקב"ה אין בעיות. ברגע אחד - הפך לבם לשנא עמו, וכשהגיע הזמן, ברגע אחד הוא נותן את חן העם בעיני מצרים.

הרשעים מפחדים להתיישר

אני רוצה לומר לכם דבר נורא - ובתרי אנפי - הנה הכתוב אומר (ישעיה ו, י) השמן לב העם הזה, ואזניו הכבד, ועיניו השע, פן יראה בעיניו ובאזניו ישמע ולבבו יבין, ושב ורפא לו. ועיניו רד"ק על אתר שיש לפרשו על שני פנים.

האחת והוא מה שכתב הרמב"ם (בהלכות תשובה ו, ג) 'ואפשר שיחטא אדם חטא גדול או חטאים רבים, עד שיתן הדין לפני דיין האמת שיהא הפרעון מזה החטא על חטאים אלו שעשה ברצונו ומדעתו **שמונעין ממנו התשובה ואין מניחין לו רשות לשוב מרשעו כדי שימות ויאבד בחטאו שיעשה הוא**. שהקב"ה אמר על ידי ישעיהו השמן לב העם הזה וגו' דהיינו שהקב"ה מכביד לבו. ומרן הרב שך זצ"ל היה מעורר רבות עם דברי הרמב"ם האלו, שלפעמים יש בחור שמתעצל כמה ימים לקום לתפילה ולבוא לתחילת הסדר וכיוצא"ב, ואח"כ משמים מכבידים את לבו שכבר לא מבין מה החסרון שבזה והוא מתפשט על הרבה ענפי החיים. וצריך הרבה תפילה ועבודה לשוב לטהרת הלב האמתית והישרה.

והשנית הוא מה שפירש רש"י שם, שהוא מדברי הרשעים, השמן לב העם הזה וכו' כמו הכבד את לבו (שמות ז), לשון פעול לבם הולך הלוך והשמן, ואזניו הולכים הלוך והכבד משמוע. ועיניו השע - טחים וכו' פן יראה בעיניו - נתנו לבם שלא ישמעו דברי נביאים, שהם יראים שמה יוטבו בעיניהם דבריו ויבינו בלבם וישומו אלי והיא רפואתם. וכך הוא דרך הרשעים שמאנה אזנם משמוע קול גבר שיכול לשכנעם להבין מהי דרך הישרה, ויצטרכו לשנות דרך כסלם.

ושמעתי דבר נפלא מהג"ר אביגדור שפירא שליט"א, במכת ברד בסוף פרשת וארא (ט, ט), ויאמר אליו משה וכו' הקולות יחדלון והברד לא יהיה עוד וכו' וכתב ע"ז בעל הטורים אבל לא אמר על הקולות שלא יהיו עוד, כי יהיו במתן תורה.

והדבר פלא לדמות הקולות של הברד לקולות של מתן תורה, ופירש השמועה על פי מה שאמר הגאון רבי אהרן כהן זצ"ל מראשי ישיבת חברון, פירוש על

דרך מה שאמרו חז"ל (ברכות נט, א) לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמומית שבלב.

ומעתה נחזה אנן, הרי במכת הברד מבואר בפסוק (ט, כה) ויך הברד בכל ארץ מצרים, את כל אשר בשדה מאדם ועד בהמה ואת כל עשב השדה הכה הברד, ואת כל עץ השדה שבר. ואעפ"כ כאשר פרעה קורא למשה הוא מבקש (שם כח) העתירו אל ה' ורב מהיות קולות אלוקים וברד, ואשלה ה' אתכם וכו'.

עיקר מה שמפריע לו זה הקולות אלוקים, הרי כל מצרים נשברה ומוכה. אלא אלו הקולות שמפשיטים ומישרים עקמומית שבלב, והוא ענין הקולות של מתן תורה, הנזכר בספורנו 'בפקודי ה' ישרים' (ואולי הוא הלשון 'קולות אלוקים').

פרעה מפחד אולי הלב שלו יתיישר, ויבין את הדבר הפשוט, שאבדה מצרים כל זמן שישראל לא משוחררים, ואז יצטרך לשלחם מן הארץ, הוא רוצה להישאר עם 'הראש העקום' שלו, זה מה שמפחיד אותו יותר, והוא הוא מה שפירש רש"י ב'השמן לב העם וכו'.

תבא לכל החילונים ותגיד להם תבא פעם אחת (!) לסמינר של ערכים. פעם אחת! אם לא ימצא חן בעיניך - תמשיך הלאה. אך הם חוששים. כן... אבל אולי ישפיעו עלי? אולי אני יראה שהם צודקים?... פן יראה ולבבו יבין ושב ורפא לו. הוא מפחד להכיר באמת. פרעה מתחנן, אני רוצה להישאר עקום!!! אם אני יהיה ישר - אני אצטרך לשלח את עם ישראל. הקולות האלו לא נותנים לי לישון בלילה... לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמומיות שבלב. וככה זה בן אדם. הוא לא נותן לעצמו שייכנסו אליו קולות אלוקים. ורב מהיות קולות אלוקים. על זה פרעה התאונן, קשה לי עם הקולות...

מעוררים אותנו! אנחנו צריכים לדעת שדברים אלו מדברים גם אלינו, (כל אחד בנסיון שלו). כולם שואלים, כתוב 'ויקם פרעה לילה', אומר רש"י, ממיטתו. לילה - ולא כדרך המלכים שקמים בשלש שעות ביום. והתמיהה עצומה: איך אתה הולך לישון? איך?? אתה יודע שאתה בכור, ואתה יודע שתמות, איך אתה הולך לישון?

יש אנשים שחולים ל"ע והם מפחדים מהמוות. אז הם מבקשים מהרופא הרבה כדורי שינה בשביל שיוכלו לישון כל הזמן. הרי בין כה וכה הוא ימות כשיגיע זמנו, אז בשביל מה לסבול את הפחד הזה? עדיף לישון...

פרעה עשה חשבון, אמנם אני בכור, אז ניחא, אני ימות כמו כולם, אז למה אני צריך לסבול את הפחד עד חצות? תן לי לישון...! עד שלבסוף העירו אותו באמצע הלילה. אנחנו לא ככה?!...! הלכנו לישון... אנחנו צריכים משהו שיעיר אותנו. והקדוש ברוך הוא מעיר אותנו! עוד מכה, ועוד מכה, ועוד מכה. (כמה מכות) צריך עוד???

הרי עם מי הקב"ה מדבר? אם יעמוד אדם בכיכר המרכזית של יפן, עומדים שם מליון פנים ויהודי אחד - והוא יצעק בעברית, אל מי הוא מדבר? אל היהודי האחד! אומר הח"ח - הקדוש ברוך הוא מדבר **אלינו!** עוד מכה, ועוד מכה, ועוד מכה, לאן רוצים להגיע? זה קולות אלוקים!!! לפשט עקמומיות שבלב!!! בא... מה אתה מפחד, תהיה ישר!!!

האי עלמא לבי הילולא דמי. עוד מעט החתונה נגמרת ואתה תישאר רעב! היום יש אוכל טעים! יש בשפע... כל רגע זה עוד מצוה ועוד מצוה, אתה יודע כמה אתה יכול להרויח?

איך היה אומר הרב המגיד הגה"צ רבי יעקב גלינסקי? חרשו - נותן לו דמי כולו. אם בן אדם לא שומע - הפסיד הכל, אין תקוה גדולה ממנו, ולכן בן סורר ומורה חייב מיתה, ולא חושבים שיתהפך וישתנה כי 'איננו שומע' כמבואר בפסוק.

בואו נשמע את הקולות אלוקים שצועקים אלינו שובו אלי - ואשובה אליכם!

לע"נ

הרה"ג ר' נחום בן הרה"ג
ר' יהושע לייב אולשוונג זצ"ל
גלב"ע ו' שבט תשע"ט
תנצב"ה

לע"נ

הגאון רבי מרדכי דוד בן ר' ברוך לוי זצ"ל
בעל הדרכי דוד וראש ישיבת עץ חיים
גלב"ע ז' שבט תשכ"ז

תנצב"ה

ניתן לשמוע את השיחה ביום שלישי בערב ולאחמ"כ בשידור חוזר בקו השיחות שמספרו 074-740-3629

ע"מ שנוכל להמשיך בהפצת תורתו של מורינו המשגיח שליט"א, אנו זקוקים לעזרת הציבור

לתרומות והנצחות: 054-843-6282

לקבלת הגיליון במייל: 4166058@gmail.com